

ENERĢIJA

ENERĢIJA UN VIDES AIZSARDZĪBA

Mūsdienu pasauli raksturo arvien pieaugošs enerģijas patēriņš. Diemžēl vairums esošo enerģijas ieguves veidu paļaujas uz izsīkstošiem un piesārņojošiem resursiem – oglēm, naftu un gāzi –, kurus sadedzinot mēs radām klimata pārmaiņas. Pasaules valstīm ir nepieciešams pāriet uz atjaunīgiem enerģijas ieguves veidiem, bet tikmēr katram no mums jāizvērtē, vai tiešām nepieciešams patērēt tik daudz enerģijas mūsu ikdienā.

PAR KO RUNĀT MĀCĪBĀS? DAŽI PIEMĒRI:

- 1 – dabaszinības, 2 – matemātika,
- 3 – svešvalodas, 4 – latviešu valoda,
- 5 – vēsture, 6 – sociālās zinības,
- 7 – informātika, 8 – māksla, 9 – mājturība

Dažādu enerģijas ieguves veidu ietekme uz vidi (1 3 4 5)

Vai enerģija skolā netiek izniekota? (pētījums) (1 2 6 7)

Rīcības, kas samazina enerģijas izniekošanu ikdienā, to popularizēšana (1 3 4 7 8 9)

Diskusija par enerģijas tēmu – piemēram, vai skolā jāpāriet uz LED apgaismojumu? (1 3 4 6)

Uzdodiet izpētīt informāciju par energoefektivitāti – piemēram, ierīču elektrības patēriņu gaidīšanas režīmā, patēriņa atšķirību ūdens uzvārīšanā pilnā un pustukšā tējkannā, kvēlspuldžu un LED patēriņa atšķirību, atmaksāšanās laiku, ledusskapja enerģijas patēriņu atkarībā no tuvuma plītij u.c. Skolēni var sagatavot prezentācijas, rīkot diskusijas, vai viņi būtu gatavi ieviest šos paradumus, sagatavot plakātus un digitālos materiālus, kas popularizē šīs rīcības

ENERĢIJA UN SKOLA

Ikdienā patērējot elektrību un ziemā siltumu, skola rada pieprasījumu pēc enerģijas ražošanas. Lai enerģijas ražošanu sadedzinātu mazāk dabasgāzes un citu fosilo resursu, svarīgi novērst nelietderīgu elektrības patēriņu – ne tikai gaismas degšanu tukšās klasēs, bet arī datora lādētāju, dažādu ierīču atstāšanu pie strāvas pa nakti, neefektīvu enerģijas izmantojumu skolas virtuvē. Svarīgi mācīt elektrības taupīšanas principus arī visiem skolas skolēniem, veidojot pamatu viņu rīcībām mājās. Saistībā ar siltuma izmantošanu ziemā vajadzētu apsvērt gan uzturēto temperatūras līmeni telpās, gan siltā ūdens patēriņu un siltuma taupīšanas pasākumus.

EKOSKOLU ILGTERMIŅA MĒRĶI ENERĢIJĀS JOMĀ:

- Pievērst skolēnu uzmanību dažādu enerģijas ražošanas veidu saistībai ar vides problēmām
- Samazināt nelietderīgu enerģijas patēriņu skolā ar vienkāršiem enerģijas taupīšanas pasākumiem bez lielām izmaksām
- Parādīt skolēniem saistību starp enerģijas un finanšu taupīšanu
- Apsvērt alternatīvu enerģijas avotu izmantošanu, kur tas iespējams

Ekoskolu uzdevums ir gada laikā tuvoties šo mērķu sasniegšanai izvēlētajā tēmā. Jāturpina arī citās tēmās iesāktais.

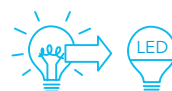
KO DARĪT PRAKTISKI? DAŽI PIEMĒRI:

Panāciet, ka vairumā klašu pa nakti netiek atstāti pieslēgti datoru lādētāji un citas ierīces, kas turpina patērēt elektrību

Vērtējiet ar skolēniem telpu temperatūru ziemā. Vai tā nav pārāk augsta?

Apsveriet pāreju uz LED apgaismojumu. Sarēķiniet ieguldījumu atmaksāšanās laiku!

Izslēdziet gaismu telpās, kur neviena nav. Izlieciet pie slēdžiem draudzīgas zīmes par elektrības taupīšanu!

IDEJA PASĀKUMAM

Sarīkojiet silto džemperu dienu – uz vienu dienu ziemā pazeminiet iekštelpu temperatūru līdz minimālajiem standartiem, pirms tam izziņojot, ka jāvelk uz skolu dažādi smieklīgi un silti džemperi. Sarēķiniet, cik CO₂ emisiju esat ietaupījuši šīs dienas laikā!

Vairāk informācijas, kā strādāt ar šo tēmu atradīsi mājaslapā ej.uz/EkoEnerģija

Katru gadu Ekoskolas izvēlas vienu no 10 tēmām kā Gada tēmu. Šai tēmai jāpievērš vairāk uzmanības mācību saturā, jāriko izglītojoši un praktiski pasākumi skolēniem un vecākiem par tās saikni ar vides aizsardzību.

Darbu ar Gada tēmu plāno Ekopadome, izmantojot 7 soļu principu. Ja vēlies iesaistīties, dodies pie skolas Ekopadomes!